

Дактилоскопічна ідентифікація репатрійованих тіл військовослужбовців як допоміжний інструмент забезпечення досудового розслідування

Тарас Грозик

завідувач сектора дактилоскопічних досліджень та обліку, Львівський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр Міністерства внутрішніх справ України, м. Львів, Україна, ORCID: <http://orcid.org/0009-0000-8357-5704>, e-mail: tarasgrozyk37@gmail.com

Розширено номенклатуру методів аналізу репатрійованих тіл військовослужбовців за рахунок ідентифікації особи за відбитками пальців рук фахівцями дактилоскопічної експертизи. Викладено етапи дактилоскопіювання, перевірки його результатів і професійні та емоційно-психологічні особливості роботи фахівців.

Ключові слова: загиблі воїни; установлення особи; відбитки пальців рук.

Fingerprint Identification of Repatriated Bodies of Military Personnel as an Auxiliary Tool for Ensuring Pre-Trial Investigation

Taras Hrozyk

The range of methods for analyzing repatriated bodies of servicemen has been expanded through fingerprint identification by fingerprint experts. The stages of fingerprinting, verification of its results, and the professional and emotional-psychological features of the work of experts are outlined.

Keywords: fallen soldiers; identification; fingerprints

На сьогодні ідентифікація репатрійованих тіл військовослужбовців, які загинули, захищаючи Україну, відбувається за допомогою методів аналізу ДНК, який є доволі витратним з огляду на час і вартість проведення.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.09.2025 р. №1214 [1] фахівці Експертної служби МВС України, які є фахівцями з проведення ідентифікації особи за відбитками пальців рук, останнім часом залучаються для надання методичної та практичної допомоги співробітникам Національної поліції для дактилоскопіювання репатрійованих тіл.

Ідентифікація репатрійованих тіл наших сучасних героїв за допомогою дактилоскопіювання є одним з найбільш перевірених часом наукових методів, який в умовах чинного українського законодавства може слугувати та, власне, слугує суттєвим допоміжним інструментом для пришвидшення процесу встановлення рідних полеглого з метою відібрання біологічних зразків для подальшого проведення дослідження ДНК.

З іншого боку, складність процесу полягає в отриманні якісних відбитків пальців рук, оскільки тіла загиблих воїнів тривалий час

перебували у складних умовах, піддавались впливу зовнішнього середовища та дії інших чинників.

Окрім того, під впливом вологи відділяється епідерміс шкіри, що спотворює папілярний узор, а за муміфікації — зневоднюються та висихають тканини. Відповідно, шкірні покриви пальців ущільнюються й на них утворюються складки, які не розправляються. Одержання якісних відбитків у цьому разі можливе лише в лабораторних умовах за участі судового медичного експерта.

Огляд трупа фахівцями здійснюється поетапно :

- насамперед звертають увагу на наявність пальців рук;
- оцінюють їх стан та можливість прямого дактилоскопіювання;
- здійснюють підготовчі заходи до дактилоскопіювання;
- після підготовки пальців рук проводять їх фотографування та дактилоскопіювання на фрагменти паперу [2].

Якість відтисків пальців рук репатрійованих осіб також впливає на тривалість опрацювання після занесення їх в автоматизовану дактилоскопічну ідентифікаційну систему (ADIC).

Отримана під час дактилоскопіювання репатрійованого тіла дактилокарта перевіряється за обласною базою й при отриманні негативного результату направляється для перевірки за центральною базою дактилоскопічного обліку Експертної служби МВС України.

При позитивному результаті (у разі встановлення особи трупа) отримана інформація в обов'язковому порядку застосовується слідчими органами для встановлення близьких родичів, що значно зменшує час пошуку та встановлення родинних зв'язків.

Отримані з автоматизованої бази дані щодо встановленої особи долучаються до матеріалів кримінального провадження та застосовуються слідчими для проведення подальших дій.

Робота з ідентифікації репатрійованих тіл військовослужбовців, які загинули, захищаючи Україну, не лише надзвичайно складна, але й емоційно виснажлива.

Сприйняття цієї роботи фахівцями Львівського НДЕКЦ можна описати як свого роду відповідальну місію та професійний обов'язок, який допоможе багатьом українським родинам віддати останню шану загиблому герою.

Фахівці центру усвідомлюють, що їх робота має вирішальне значення для українських родин, які втратили рідних, оскільки дає змогу повернути ім'я загиблому герою, надати родині можливість з ним попрощатися та гідно його поховати, а також допомагає завершити період невизначеності для людей, які чекають на звістку про зниклу безвісти близьку людину.

Попри складність відбору зразків для ідентифікації, експерти максимально зосереджуються на технічному боці процесу, що дає їм змогу не лише максимально застосовувати професійні знання й навички, а й концентруватися винятково на роботі. Судові експерти сприймають цю незвично складну роботу не лише як службовий, але й як моральний обов'язок перед країною та родинами загиблих, а тому виконують її на максимально високому професійному рівні попри виклики та важкий емоційний фон.

Отже, рівень кваліфікації та емоційно-психологічної стійкості кожного фахівця окремо й колективу сектора дактилоскопічних досліджень та обліку загалом сприяє кращому та швидшому виконанню поставленого державою та суспільством складного завдання з ідентифікації репатрійованих тіл військовослужбовців. Це не лише критично важлива місія з погляду моральності суспільства, національної свідомості, а й новітній інструмент забезпечення досудового розслідування.

Перелік джерел посилання

1. Про реалізацію експериментального проекту з ідентифікації тіл (останків) осіб, загиблих (померлих) внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, за біометричними даними : затв. пост. Кабміну України від 25.09.2025 р. № 1214. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1214-2025-%D0%BF#Text> (дата звернення: 28.01.2026).
2. Дактилоскопіювання осіб : метод. посіб. / Н. В. Кушніренко, А. В. Щавелев Ю. В. Димитрова. Київ, 2025. 29 с.